

MURAVIDÉK

Politikai-, gazdasági és társadalmi hetilap.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ára negyedévre belföldön 15 Dinár, külföldre 18 Din. Amerikába 20 Din. Hirdetési ár □ cm.-ként: szövegeköt és nyilttér 1-50 Dinár, rendes 1.— Din., apróhirdetés 0-70 Din. és az illeték. Többszörinél engedmény.

Kéziratok, a melyek nem adatkak vissza ide küldendők: „MURAVIDÉK“ szerkesztősége Murska Sobota, Alexandrova c. : : : : 202. szám. : : : :

Postatakarék számla száma 12980.

Laptulajdonos: KÜHÁR ISTVÁN.

VII. Évf.

Murska Sobota, 1928. május 6

19. Szám.

Több megértést!

Aki a prekmurjei tanítószeg főlött elfogulatlanul szemlét tart, észre veszi, hogy közöttük bizonyos animozitás ütötte fel a fejét, amely abban nyilvánul, hogy felmerül a látszata annak, mintha a tanítószeg kebelében két ellentétes tábor volna alakulóban.

A prekmurjei tanítószeg ma még két elemből áll. Az egyik a változáskor itt maradt, a másik pedig mint új, ide rendelt elem foglal itt helyet. Minden esetre egyiknek úgy, mint a másiknak az a hivatása, hogy a reájuk bizott feladatokat kötelességszerűen, egyformán megoldják. Ebben a tekintetben tehát a két árnyalat között semmiféle surlódásra alap és ok nincs, de nem is lehet.

Úgy látszik azonban, hogy a békés állapotnak a fenntartása a kétféleképen minősülő csoport között nem lehetséges, mert egyesek bizonyos irányú föllépésükkel ezt akadályozzák. Valaminő distingciót állítanak fel s a tanító társakat aszerint limitálják.

Fölismerjük már azt a tényt, hogy az ittmaradt tanítók nem épen a legszimpatikusabbak azok előtt a társak előtt, akik ujabban jöttek ide.

Ugyan mi ennek az oka? Politikai pártállás? Nemzeti-ségi szempont? Kulturális differencia? Képzetségbeli distingválás?

Ezeknek a kérdéseknek egyikének sem volna szabad felmerülnie Prekmurje tanítószega között. Mindenki megértheti, hogy erre semmi szükség nincs!

Vagy talán fontos az, hogy tanító köri gyűléseken az eféle kérdések feszegetésével teljék az idő?

Erre a kérdésre bizonyos oldalról, — ahol talán ennek a kér-

désnek a felvetése nem talál kedvező fogadtatásra, — egyszerűen azt lehetne válaszolni, hogy aki nem szakember, az ide ne üsse bele az orrát!

Nem is avatkozunk mi szakbeli dolgokba, az nem reánk tartozik. Mi csak szülők vagyunk s mint ilyeneknek jogunk van a tanítószeg magatartását figyelemmel kísérni.

És ezen az alapon, ha a tanítószegnek akarki kezdeményezésére is joga van saját kebelében az ő emberei között különbségeket felállítani, akkor nekünk, a közönségnek, a közvélemény megalkotóinak is van jogunk, hogy tanító és tanító között különbséget tegyünk! Lesznek tehát: a *mi tanítóink* egy részről, — s azok a tanítók, akik itt vannak nálunk, itt élnek, itt léteznek másrészről! A *mi tanítóink* azok, akik kezdetről fogva itt voltak, itt vannak s itt lesznek mindaddig, amig pályafutásukat befejezik!

A többi csak itt nálunk működik.

Ime, a lefolyt évek után most váltják ki belőlünk ezt a megértést!

Ilyformán ráébresztenek bennünket arra az észrevételre, hogy minő nagy kár, hogy a *mi tanítóink* nagy része annak idején vándorbotot fogott kezébe s tölünk eltávozott!! Azok a fiatalabb szülők, akik még a *mi tanítóink* nál iskoláztak, sok esetben megtudják vonni a választó vonalat a saját — és a mostani, — az ő gyermekeik iskolázása között. Rendelkezésükre áll a saját tudásuk s gyermekeik mostani előmenetelének összehasonlítása egyik vagy másik iskolában.

A *mi tanítóink* nem szorultak semmiféle védelemre, sem dicséretre, nem is kértek erre senkit sem! Szükségünk sincs rá! Ők nekünk egy tőke, egy jó valuta, a melynek fogyását, kevesbedését

minden egyes alkalommal szorongó érzéssel vesszük tudomásul.

Mindezt, amit elmondunk, nem tettük volna szóvá, azonban úgy látszik, hogy holmi kicsiségeknek tulajdonítanak *egyések* olyan nagy jelentőséget, hogy mindjárt robbanó anyagot csinálnak belőle!

Az, hogy valaki estleg piros meg zöld ceruzával rajzoltat fehér papirosra, — hogy nagy bajusza van, mint valami magyarnak, — hogy magyarul tud, vagy pláne magyarul beszél s még hozzá ír is, — még nem ok arra, hogy államellenesnek legyen minősítve akkor, amikor az illető mellesleg kitünő tanító lehet.

Ilyenek után ne csudálkozzék senki sem azon, hogy mi itt Prekmurjében ilyen álláspontot foglalunk el ebben a kérdésben s kénytelenek vagyunk a *mi tanítóinkat* favorizálni!

Ha valaki, a *mi tanítóinknak* kellometlenséget, fájdalmat okoz, ők azt türni fogják, mert egyebet nem tehetnek; de mi minden esetben melljük állunk, átvesszük tölük a keserűség terhét saját vállainkra, hogy ők annál könnyebben s nyugodtabban végezhesék nehéz munkájukat! Ők ezt így érdemlik!

Azoknak pedig, akiknek a *mi tanítóink* ma ellenszenvesek, nyiltan mondjuk, hogy: Több megértést!

Mi azt szeretnők, hogy minden tanító a *mi tanítóink* legyen s hogy ez így lehessen, az rajtunk nem fog mulni!

A *mi* részünkön van megértés! (mero jure.)

POLITIKAI ÉLET.

Amerika barátsági és döntőbirósági szerződést köt Jugoszláviával. Az Egyesült Államok kormánya a legtöbb

államnak felajánlotta a barátsági és döntőbirósági szerződés megkötését. Most a Jugoszláv állammal folyik a tárgyalás. Hasonló tárgyalást kezdett Amerika Albániával is. Az Egyesült Államok kormánya jelenleg 25 állammal folytat tárgyalást döntőbirósági és 18 állammal barátsági szerződés megkötése tárgyában. Rövidesen alig lesz állam, amely ne lépne szerződésre az Egyesült Államokkal.

A román nemzeti parasztpárt május hatodikai kongresszusa. A nemzeti parasztpárt Maniu Gyula elnöklésével tartott ülésén végleg elhatározta, hogy Gyulafehérváron, május hó hatodikán a nagygyűlést minden esetben, — még a kormány tiltakozásának dacára is — meg fogja tartani. Remélik, hogy erre a gyűlésre kétszázötvenezer ember fog megjelenni s ez lesz az utolsó békés kísérlet arra, hogy a mai rendszernek végét vessenek.

Bizalmasan tudni vélik, hogy a kormány a nagygyűlés megtartását engedélyezni fogja, de Maniu Gyulának vállalnia kell a felelősséget a rend fenntartásáért.

Jugoszláv és bolgár barátság felé. Az a nagy részvét s a tekintélyes segélyakció, a mellyel Jugoszlávia elsőnek sletett a földrengés által sújtott bolgár lakosság felsegélyezésére, remélhetőleg a politikában is éreztetni fogja hatását. Ez a részvét teljes együttérzés minden esetre barátságos érzelmeket fog kiváltani nemcsak a kormányuk, hanem a népek között is.

Minden esetre igen örvendetes volna mindkét államra nézve, ha nem mint ellenfelek állnának egymással szemben, hanem mint jó barátok egymás mellett.

B. S. A.

MOTORKERÉKPÁR

világhírű

Schmel Armis Ltd. Birmingham gyártmány a legjobb

Azonnal kapható

Maribori kerületben

AUTOMOBILES MOTOCIKLES, MARIBOR, Trg Svobode 6.

Prekmurjében: **NEMECZ JÁNOS** vas és gépkereskedésében **Murska Sobota**

Politikai szemle.

A parlament megkezdte tanácskozásait, a képviselők már majdnem mind együtt vannak Beogradban.

Hazaérkezett külföldi utazásából Marinkovics Voja külügyminiszter is, si amellet, hogy egészségét helyreállította, még bizonyos külpolitikai funkciókat végzett.

Az ellenzék megint heves harcokra készül a parlamentben s minden törekvése oda irányul, hogy a kormány helyzetét lehetőleg minél nehezebbé tegye. Különösen Radics viselkedik nagyon feltűnően, ki nem áll elragadtatásában még sértő hangot is használni az ellenféllel szemben.

A paraszt-demokrata koalíciónak a jövőben az lesz a fő törekvése a parlamentben, hogy az általa készített alkotmány revíziós javaslatot keresztül vigye. A koncentráció erre a célra egy csupán jogászokból álló bizottságot szervezett, melynek feladata az alkotmány reform javaslatot megszerkeszteni. A javaslatban érvényesíteni fogják a parlamentárizmus elvét és a legtisztább önkormányzati rendszert a parlamenttől egészen a községi közigazgatásig. Ezenkívül a tartományok területét is módosítani fogja a javaslat, amivel a nagy önkormányzati egységek megteremtését remélik. Felveszik még a javaslatba a két házas parlamenti rendszert is. A terv szerint felsőház is lenne, amelynek tagjai a jugoszláv közgazdasági, szociális és kultur élet kitünőségeiből verbuválódnának. A felsőház hivatalos elnevezése Drzsavni Szabor lenne. Tervbe van véve még az is, hogy az országgyűlés mindkét háza felváltva Zágrebben és Beogradban tartson üléseket.

A parlament legfontosabb munkája egyelőre az volt, hogy megszavazta az új lakástörvényt, mely május hó elsején lépett érvénybe.

A miniszterelnök betegségéből felgyógyult s már továbbra rendszeresen bejár hivatalába.

Írás az égen.

Pusztá lugasban álomra dülten,
Sötét álmokat álmodva ültem.
A Hold részegen táncokat lejtett,
Hol nevetett, hol könnyeket ejtett,
S én gondban, száraz kortyokat nyeltem
A borban szűk, vén, szomorú öszben.

Ha hogy az álom megszállt volna,
Vihar a lugast, majd földre vonta.
A tenger, mint egy bösz vad ordított,
Zölde vize pirosra változott.
S láttam hegyeket beleszedőlni,
Piros orcákat holtá rémülni
S nyargalászni a vén, bosszus — Időt,
Villám paripán: Multat — s Jövőt —

Villant a Mult: ott, kastélyok égtek
S megsápadtak a víg, Uri népek.
Villant a Jövő: ott, paloták égnek
S nincs hova bujni a bús uri népnek.

Fölkelték a Münzerek és Dózsák
Harsogtak a szabadsági strófák
S a boszuló, nagy seregek tánca,
Mint bösz vihar, a vén földet rázta.
Vérpiros villám szökken az égre,
S betűket rótt az azuros kékre:
»Él az Úr, ki büntet és jutalmaz,
(De) zsarnokokhoz sohasem irgalmas.«

S én ott ültem, talpig feketében,
A borban szűk, vén, szomorú öszben,
Mert pusztá volt és meddő a lugas,
Mint egy kirabolt, elhagyott méhkas.
A Hold részegen táncokat lejtett
Hol nevetett, hol könnyeket ejtett.

SAS.

Gyűjtés a Muraparti vasuti megállóra.

Kik adakoztak?

Általános meglepedést és örömet okozott lapunk azon hiradása, hogy a vasutigazgatóság a Mura hidnál felfedezett strandfürdőnél megállóhelyet s az új fürdőtelepre utazóknak 50%-os menetdíj kedvezményt engedélyezett. Nem rontotta meg ezt az örömet a vasut azon feltétele sem,

hogy a megállóhely költségeit a közönségnek magának kell viselni. Mert a töltést fel kell emelni, némi kerítés is huzandó s ámbár kavics ott a kelténél is több van, de hát a munka is kerül valamibe.

A lelkes Mura fürdőzők nem sokat elmélkedtek a vasut kissé gyakorlatias felfogásán s belátván azt hogy más megoldás nincsen, gyűjtést kezdeményeztek abban a biztos reményben, hogy a gyakori pumpolások dacára is vannak közérdekű célok, melyekért szívesen áldoz minden kultürember annyit, amennyi tőle telik.

Igaz ugyan, hogy városunk lakosságának számarányához viszonyítva nem sok az a 100—200 egyén, aki frequentálta s a jövőben is élvezni kívánja a Murát, de ez 100—200 ember abból a társadalmi rétegből kerül ki amelynek a fürdő kultürszüzséglet. Annak a lehetősége, hogy a közönségnek egy tekintélyes, szellemileg értékes része, könnyen és olcsón elégítheti ki ezt a kultürszüzségletét, amikor mód adatik arra, hogy a munkában kimerült idegek felfrissítése ne okozzon legyőzhetetlen nehézségeket, az már közérdek, ha egy kisebb körre is van szorítva, amint hogy egy kórház különleges irányu felszerelése is emineus közérdek, ha csak kevés embernek kell is azt igénybe venni. A gyűjtési aktio figyelembe is vette ezt a szempontot. Azokhoz fordult akiről feltételezte, hogy van érzékük a társadalom kultur süzségletei iránt. És nem is csalatkozott. Mindenki adott tehetségéhez mérten aki társadalmi állásához és műveltségéhez mérten érezte, hogy adnia — sociális kötelesség.

A megállóhely tehát meglesz. Könnyen és olcsón lehet megközelíteni a Murát, ahol az idei nyáron nagy élénkségre van kilátás. Junius végén kezdik meg az új vasuti hid felszerelését. Ezzel egyidejűleg kezdetét veszi a Mura jobb partjának szabályozása a fahid és a vashid közötti szakaszon. A vasut és a Muraszabályo-

zás együttesen fog dolgozni s kb. 300 munkást foglalkoztatnak naponta akiknek kedvéért kintin is létesül a hid tövében, ahol természetesen nemcsak a hidat szerelők, hanem a fürdőzők is kaphatnak jégbe hűtött italokat és egyéb jókat.

Arról is tudunk, hogy élelmes vállalkozók kényelmes vetkőző és öltöző helyiségeket fognak csinálni s 3 első rendű csónak is készül. Szóval élénk strandélet lesz az idén a Murán, ha az Egek ura napfény dolgában nem lesz fukar velünk szemben.

A közérdekű célra adakoztak 100 Dinárt: Siftár Károly, Dr. Sömen Lajos, Dr. Skrilec Mihály, Dr. Vucsák István. 60 Dinárt: Özv. Kardos Józsefné. 50 Dinárt: Árva Vince, Dr. Bölcs Gyula, Dr. Czifrák János, Dr. Goljevšček József, Hartner Nándor, Koder Ferenc, Náda József, Dr. Pinter Miklós, Dr. Skerlák Aladár, Szamec József, Dr. Vályi Sándor. 40 Dinárt: Nemezc Jánosné. 30 Dinárt: Dr. Glačnik József, Kirbisch Ferenc, Meszarics István, Nemes Miklós. 20 Dinárt: Adanits József, Dr. Brandieu Szylvius, Brumen Lajos, Čížek Gusztáv, Cipott József, Cvetkó Ottó, id. Dittrich Gusztáv, Fürst Ödön, Hahn Izidor, Hahn Pál, Hartmann Ferencné, Heimer N. Iskrits Miklós, Jónás János, Koder Antal, Krusevčanič M., Lehár Károly, Lipics József, Péterka János, Péterka Rezső, Turk József, Widmár N. 10 Dinárt: Bács Lajos, Berger Bela, Cvetics János, Čeh és Gáspár, Dittrich Ede, Dr. Farkas József, Filippovič Iván, Halmos Jenő, Heimer Oszkár, Hirschl Kr., Dr. Ivanc, Jovanovič Jer., Kardos Margit, Koltai István, Komotár Metod, Ratkol Tivadar, Šerbec József. A gyűjtés eddigi eredménye 1780 Din.

HIREK.

— Gyűlés Murszka Szobotán. Cseh Ferenc úr a kereskedelmi egyesület elnökének meghívására elnöklésével f.

Rákétás autóról, repülőgépről

az egész világ beszél, de kevesen tudják miféle erő hajtja őket. Nem láttam nem olvastam szerkezetüket, de azok előbb utóbb csakis a következők lesznek. A robbanó anyag (puskapor, ekrazit, dinamit) meggyújtva hirtelen vegy bomlás közben temérdek sok gázt termel, amely mint a vihar eltolja az utjában levő tárgyakat. E tulságos gyors gáz légnyomást (robbanást) felhasználják arra, hogy a golyót puskacsővel irányítva odarepítsék, ahová a csővel céloznak.

Észlelhetjük, hogy amikor a golyó a puskacsövet elhagyta, a puska visszafelé lök; mert a levegő nem tud olyan hamar kitérni a gázok elől a puska csőve előtt; ámde a gázok minden irányban egyforma erővel hirtelen fejtenek ki nyomóhatást, ezért a puskacső belsejére (felfelé, lefelé, oldal) előre és hátra ugyanolyan erőt fejtenek ki, amilyen erőnek a felével a puska golyót kiröpített előre.

A rákéta egy elül (felül) zárt henger, amely egyenletesen robbanó puskapor keverékkel van töltve végig. Ha a végét meggyújtjuk a csőből állandóan sistereg ki a sok gáz, amely nyomja maga előtt magát a rákétát. Ahogy az elég sulyos rákétát a kiáramló puskapor gázok feltolják a magasba, ugyanugy felrepítik a repülő gépet vagy előre tolják az autokat, a repülőgépet, autók hátsó részeibe elhelyezett hosszú tán alumíniumos (hasáb alakú) rákéták, melyek 5—10 percig égnek. E rákéták, mint a puska patronjai frissekkel kicserélhetők. Amikor a benzin motor (a két, négy ferde irányu körben forgó lapátjával propeller, amely a maga előtt levő levegőből egymásután levág egy mennyiséget mögötte sűrített, előtte ritkítja a levegőt), nem képes sebesebben vonni, huzni a repülőgépet, akkor a veréb repüléséhez hasonlóan időközönként a rákéták lépnek működésbe. Ezek a haladás sebességét már az első másodpercekben 100 km. fölé emelik. Érthető, hogy nagy távolságok tengerek gyors átrepülésére nagyon alkalmasak lesznek.

A holdra repülésre ez a készü-

lék azért nem lesz használható, mert a föld légköre fokozatosan minél távolabb van a földtől, mondjuk a tenger felszínétől, annál ritkább (könnyebb); 10^{1/2} méterenként 1 légsúly miliméterrel. A levegő kb. 200 kilométer rétegben burkolja a földet. E fölött már ugyiszólván légüres a térség.

A hold a földtől hol közeledik hol távolodik, akkor kellene átrepülni amikor legközelebb van. Ez a távolság kb. 363.640 km. (legtávolabb 405.850 km.) Ebből látható, hogy a propeller vagy a rákéta, légsűrítő hatása és így hajtó és hajító erő teljesítőképesége felfelé haladásában fokozatosan gyengül annak ellére, hogy a propeller forgása és a rákéták égési sebessége fokozatosan gyorsul. Jóllehet a föld vonzó ereje is fölfelé haladva fokozatosan gyengül, mégis messze felülmúlja a levegő zóna legfelsőbb határát. Kérdés, hogy a 200 kilométeren át kapott hajtó, repítő erő elégséges-e ahhoz, hogy a gépet átrepítse a hold és föld közötti neutralis vonalon, hogy a hold vonzó gömbjébe kerülhessen?

És ha odáig el is került s le-

tud-e annyi rákéta patronnal magával vinni, hogy vissza repithesse magát a földre?

Propellerrel, rákétákkal ez mind lehetlenség különösen azért, mert legjobb tudásunk szerint a holdat nem burkolja körül levegő és ha van is egy kis levegőréteg rajta, az annyira ritka, kevés, hogy sem a propeller, sem a rákéta nem tud maga mögött levegőt sűríteni. Levegő sűrítés nélkül eddigi ismereteink szerint nem lehet repülni. Ha nincs (levegő) amibe a propeller kapaszkodhasson, ha nincs levegő, amelyre a gép reánehedhessen megszűnik a haladás, mint az autó haladása a tükör sima jégen. A kerekek nem tudnak a jégbe kapaszkodni (surlódás hiánya) azok üresen és erősen gyorsan forognak, de az autó nem haladhat előre. Ellenben jó szolgálatot fognak tenni e rákéta patronok a hajózásnál, mert a víz kb. 773-szor sulyosabb, sűrűbb a levegőnél. Ha a rákéta csövet mélyen a vízbe bocsátják, hogy a vizet fel ne dobja a hajók a vízszinén vagy a vízben (tenger alattjárók) igen gyorsan fognak haladni tudni.

hó 13-án gazdasági konferencia tartott. Jelen voltak: Klekl József úr országgy. képviselő, ny. plébános, Hodocsek Ferenc bodonci, Horváth Géza krajnai, Kühr Iván tešanovci, Litrop J. turniscei, Neubauer N. lónljalendavai, Osterc Peter beltinci, megye bizottsági tag urak; Lipovsek Gáspár és Dr. Bratina kerületi kapitány urak és Benkó József községi előljáró úr. Mint szakelőadók: Csizsek, Hrszics, Szamec és Vojszk urak szerepeltek. Ezekon kívül nébény iparos, kereskedő, isk. igazgató és a helyi lapok kiküldöttei. Mivel a kormány kölcsön-szerzéssel foglalkozik és valószínűleg talán kap is, Prekmurjének előnyére válna, ha a sok milliárdnak egy kis része itt lenne elhelyezve, befektetve és ezért Lipovsek ker. kapitány úr felolvasta hivatalos adatok alapján, a közgazdasági szükségleteket. Ezután sorra kerültek a szakelőadók földművelés, állattenyésztés, erdészet, iskola, egészségügyi jelentések és javaslatok és a szükséges összegek nagysága. E javaslatok után Klekl képv. úr, aki egyben a d. lendavai járást is képviselte, kijelentette, hogy a két kerület (járást) kívánságai azonosak, csak a Mura szabályozása és iskola ügyekben a d. lendavaiak messze túlhaladják a m. szobotaiakat. Szintén kijelenti, hogy az állam nem vesz egyebet anynyira látószögébe mint a vasutakat, államépületeket és meliorációkat (javítási költségeket). A m. szobotai gimnázium biztosítása nagyban függ attól, hogy a törvényszéket ide helyezik-e vagy sem. A kórház nem felel meg rendeltetésének. Az állattenyésztési alaptól a befizetések arányában fognak részesülni. Ami a prekmurjei viszonyokat illeti azok kívánságát részben a vármegye és részben saját erőből kell majd fedezni. (Miből, ha elszegényedtünk? Szerk.)

— A prosenjakovcei és motvarjevcei völgyben május 1.-én 17 órakor felhőszakadás következtében árvíz volt, mely élő sertéseket, hidakat, szalmakazlakat, az elültetett burgonyát, kukoricát elvitte, a kerteket, szántókat lemosta iszappal, a malmokban levő őrlendő gabonákat átmedvesítette, bepíszkította a sok trágyalével emberi és állati ürülékkel és ezzel befertőződött az egész vidék ivóvíze is. Az áradás este kb. 22 óra tájban apadni kezdett és másnap 3 óra tájban megszűnt. Azt hiszem felesleges megemlíteni, hogy a kár jelentékeny.

— Tűz. Makári Aladár salovcei tanító istállóját felgyújtották. Két tehene és a gazdasági felszerelések benne égtek. A kár tizezer Din. és a község tulajdonát képező istálló értéke.

— Féltékenység áldozata. Bozsics Hermina puconcei varrónő, akinek Macsek Ferencel kellett volna a napokban megesküdnie, az ehhez való előkészületek miatt a háztól kissé hosszabb ideig elmaradt, ezért vőlegénye féltékenységi szcénát rendezett. A leány anyjának ama kijelentésére, ha máris ilyen veszekedéssel kezd, jobb lett volna egyáltalán semmit sem kezdeni, a vőlegény állítólag öngyilkos akart lenni, de a menyasszony a fegy-

vercsövét elkapta. Súlyos kézsebesüléssel a kórházban ápolják.

— Az új telefon vonal kiépült. Állomások: M. Szobota—Bodonci—G. Lendava—Rogacsovci.

— A Muravidék már közölte, hogy a hodosi gyülekezet Vértés Aladár fokovci-i igazg. tanítót 1927. dec. 27.-én nagy többséggel megválasztotta kántortanítónak. A gyülekezet kérelmére az áthelyezés Hodosra megtörtént. Vértés Aladár tanító ápr. hó 25.-én költözött Hodosra, hogy állását elfoglalja. Amily fájó szívvel vettek búcsút tőle Seló és Fokovci hívei, oly örömmel fogadták új gyülekezetébe. Az Úr áldása kísérje megkezdett működését. E. J.

— Előkerült a megtévedt leány. Balaicz Sándor dobrovnikai kisbirtokos Verona nevű leánya Turniscsén megkerült. Édesatyja a turniscei csendőrör s jóakaratu közbejöttével leányát átvette s magával vitte otthonába Dobrovnikra. Valószínűleg Veronát házasság rózsáncái fogják otthonába kötni s így nem fogja többé aggódó szülőit keseríteni.

— A nagy külföldi kölcsön akadályai. Hir szerint osztrák és magyar mágnások, — akiknek Jugoszláviában vannak nagybirtokaik, az angol és amerikai bankoknál felszólaltak a nagy jugoszláv kölcsön folyosítása ellen. Előterjesztették azon igényeiket, hogy a kölcsön megadása esetén ebből a pénzből az ő követeléseik is kielégítést nyerjenek. Ezzel a beavatkozással a kölcsön ügy egy újabb kérdés megoldása elé jutott s egyenlőre halasztást szenved.

— Érdekes és talán értékes leletre bukkantak Moravcin Vitéz Ferenc 13. száz. telken. 28 méter mély kutat ástak. E mélységben sárgás barna agyag rétegre találtak, melynek kiemelésekor feltűnt, hogy az agyagrétegek között a szilfára (*Ulmus campestris*) jellemző leveleket apró ágacskákat találtak. E növények az agyagrétegek között teljes épességükben megmaradtak, de sokkal setétebb színűk van mint az agyagnak. Ha meggondoljuk azt, hogy 25—30 évvel ezelőtt két köcsök római ezüst pénzt találtak mélyebb szántás alkalmával, milyen régen lehetnek e növények a dombocsa gyomrában, ha azok 28 méter mélységből kerültek elő.

— A sportoló diák halála. Bak János röjtök muzslai diák, ki a szombathelyi gimnázium tizenyolc éves kitűnő tanulója és a nyugatmagyarországi futball-sport legkitűnőbb művelője volt. A húsvéti szünidőben otthon szabadságon levő huszárokkal játszott. Egyik játék közben csizmájával megrugta, vérző sebet kapott a térdén. Bak János a sebet nem vette komolyan, mikor visszatért Szombathelyre, baja súlyosabb lett tetanusz mérgezést konstátáltak nála. Kórházban meg-

halt. A tetanusz bacillusai minden esetre a huszár csizmáján levő lótrágyában volt s így került a szerencsétlen diák sebébe, ahol halálos infekciót okozott. (Tetanusz-merevgörccs. Iró.)

— Új hidak a Dunán. Dr. Hermann Miksa magyar kereskedelemügyi miniszter bejelentette, hogy a magyar kormány a fővárosban a Dunán két új hidat tervez. A hidak több száz millió pengőbe fognak kerülni, míg a szükséges összeg rendelkezésre fog állni, a Margit hidat fogják alkalmas módon oly állapotba helyezni, hogy rajta a fokozott forgalom lebonyolítható legyen. A két új hid tervezési költségeire 400.000 pengő lett előirányozva.

— A német repülők Newyorkba érkeztek. Április huszonhetedikén érkezett rádió értesítés szerint a német repülők ugyan ezen a napon pénteken délután megérkeztek Newyorkba.

— Vrangel Péter, orosz cári tábornok, ellenforradalmi vezér Brüsszelben meghalt. A cárizmus után két ízben halálra ítélték, de megmenekült. A Kaukázusban szabad csapatokkal Kolcsak seregével egyesülve harcolt, de nem tudtak sikert elérni, habár több győzelmük volt a vörös hadsereggel szemben, kétszáz ezer emberével Konstantinápolyba hajózott. A menekültek elszéledtek Törökországban, majd Jugoszláviában is. Vrangel tábornok belátván, hogy nincs célja további tervezetésének, feloszlatta vezérkarát és ő maga családjával leggyűtt Brüsszelben telepedett le. Most végre meghalt s ezzel gyászba borította az egész világon szétszóródott orosz emigrációt.

— Portugáliában borzalmas jégverés pusztított. Galambtojás nagyságu jég esett, mely házakat döntött sorba s a termést elpusztította. Pereire városát és Condeira környékét a jég egészen tönkre tette s négy embert is agyon vert.

— Kun Bélát Bécsben letartóztatták. Kun Bélát, a magyar proletár diktatura volt vezérét, ki annak idején Olaszországba menekült, most Bécsben letartóztatták. A bécsi rendőrség, amely már előre értesülve volt Kun Béla jöveteléről, adat szerzés céljából, öt napig szabadon hagyták kellő detektív felügyelet mellett. Végre letartóztatták. Eleinte tagadta kilétét. Hogy mi célból jött Bécsbe, semmi mód nem akarja elárulni. Letartóztatta még a rendőrség Littai, Breuer, dr. Székely ismert kommunistákat, kikkel Kun Béla érintkezett. A magyar kormány lépéseket tett az osztrák kormányánál, hogy Kun Bélát a magyar igazság szolgáltatás részére kiadják, mert

nem csak politikai, de más egyéb közönséges bűncselekmények is terhelik.

— A magyar származású pilóta, Risztics János újból meg akarja próbálni az Ocean átrepülését. A múlt évben ugyanis a rossz idő miatt kénytelen volt útjáról vissza térni, de a Junkers művek most újból előkészítik repülését, melynek sikerében bízik. Utitársa Dillens Villi bécsi színész lenne s Lipcsében szállának fel az amerikai útra. A út irány szintén Baldonnellen, — Irországon keresztül vezetne.

K I N O

v MURSKI SOBOTI

V NEDELJO 6. maja

popoldne ob 3, zvečer ob 8 uri

MAJKO MOJA OPROSTI!

5 poglavlja iz dnevnika jednog umjetnika.

U glavnoj ulozi:

JEANNE BRINDEAU, LIDO MANETTI.

VSTOPNINA: Gornje lože 12 Din., spodnje lože 10 Din., in II. prostor 5 Din.

Akumulátorokat töltésre elfogad

Lastnik kina

GUSTAV DITTRICH.

ÉPÍTKEZŐK!

Épületfa, padlózat, deszka és léc legolcsóbban ÁBRAHÁM ELEKNÉL Hodoson kapható.

RAZGLAS.

Vsled razglasitve konkurza nad imovino g. JOSIPA DONOŠE se vsa zaloga blaga v prezadolženčevi trgovini v Murški Soboti, Lendavska cesta (v Hartnerjevi hiši) razproda po partijah in tudi na posamezne kose v pondeljek, dne 7. maja 1928. in naslednje dni do končne razprodaje. Prodaja se začne ob 8. uri. Prodajale se bodo: steklenice, kupice, svetiljke, kuhinjska posoda, servisi, slike, kipi zrcala, šipe, pulti in razno drugo trgovsko blago.

M. Sobota, dne 1./5. 1928.

Dr. SLAVKO VESNIK I. r. odvetnik v M. Soboti kot upravitelj konkurzne mase JOSIPA DONOŠE.

TORMA.

Megmondta, hogy hol van?

János, hol a szénahányó villa?

Ott a lapát mellett!

H. hol a lapát?

A villa mellett!

Nahát már hol a lapát meg a villa?

Egymás mellett!

Mi a kötelessége?

A járásorvos azt kérdi közegészségügyi vizsgálat alkalmával a községbírótól, hogy mi a kötelessége, ha jelentik neki, hogy valaki felakasztotta magát?

Hát kérem alássan, strázsát állattatok melléje!

KÖZGAZDASÁG.

Dohánykivonat kertészeti célokra. A monopollum igazgatóság dohánykivonatot hozott forgalomba, a melynek oldata különösen a gyümölcskertészetben használható jó eredményel. Levéltetű vöröspók és más kártékony rovarok pusztítására igen alkalmas a dohány kivonata, a melynek árát kilogrammonként öt dinárban szabta meg a monopollum igazgatóság. Felvilágosítással szolgálnak a szerhasználatáról a mezőgazdasági intézmények.

Az adótörvények magyar kiadása. Bugarszki Tódor noviszádi pénzügyigazgatósági felügyelő az egyenes — közvetlenadóról szóló törvényt, valamint mindennemű nem önálló foglalkozásból eredő keresetek (alkalmazottak és munkások) adójáról szóló végrehajtási utasítást, továbbá a különféle adóhátralékokra vonatkozó részletfizetési kedvezményekre vonatkozó rendelkezést magyar nyelvre lefordította, és laikusok részére is érthető, világos magyarázatokkal és táblázatokkal ellátta. A tíz éves könyv május első napjaiban jelent meg és a pénz előzetes beküldése ellenében 35 dinárért, különben 50 dinárért kapható a Bácsmezei Napló noviszádi fiókiadóhivatalában, vagy a kiadónál: Pilicher és Stanisics nyomdavidalatánál Noviszádon.

Január havi kivándorlási statisztika. A zágrebi kivándorlási főfelügyelőség hivatalos adatai szerint Jugoszláviából f. év január havában 1192 jugoszláv alattvaló vándorolt ki. Ezek közül szlovéniai volt 148 A legtöbbben Argentínába, legkevesebben Ausztráliába mentek. A kivándorlók 60 százaléka földművelő A tengerentúli országokból visszavándoroltak Jugoszláviába 252.

Ujtás az életbiztosításnál. Az „Assicurazioni Generali“ az életbiztosításnál egy ujtást vezetett be, mely eddig a többi biztosító társaságoknál még nincs meg. Az ujtás megkönnyíti az orvosi műtétek költségeinek viselését. Ugyanis a társaság azoknak a biztosított feleknek, akiknek orvosi műtetre, operációra van

szükségük, a biztosított összeg terhére előlegezi az orvosi költségeket. Tiszta dolog, hogy az idejében alkalmazott műtét sokszor meghosszabbítja az ember életét s így a társaság sok katasztrófának vesszi elejét azzal, hogy a költségek előlegezésével eloszlatja a műtetre szoruló emberek aggodalmát, akik félnek a költséges operációktól. Mai napság bizony az ily költségek előteremtése sokszor igen bajos, tehát a társaság ezért nyújtja feleinek ezen kedvezményt. A társaság ezen előleges kiadása a fél életben maradásával pedig bőségesen megtérül.

Megszűnt a műtrágyák vámjaja. A földművelési minisztérium utasítására a vámigazgatóság a kénvirág, a motoros és kézi permetező gépek behozatali vámját megszüntette, a részgálic vámját 12 dinárról 6 dinárra le szállította.

Tarifális tárgyalások. Jugoszlávia, Magyarország, Csehszlovákia és Ausztria között tarifális tárgyalások indultak meg, de az a terv, hogy a közvetlen tarifákat már az ősszel életbe léptetik.

Nyilttér.)*

Minden lehetséges.

Régi közmondás, hogy aki haragszik, annak nincsen igaza, s bizony így van ez Te veled is Lajncsák ur! Utolsó cikked tele van gorombaságokkal, pedig hát ilyenekkel azon való tényeket, melyeket állítottam s a melyeket bizonyítani is tudok, elütni nem lehet. Minden második szavad az, hogy »hazudom«, pedig mi a tény evvel szemben, az hogy Te nem ismered el az igazságot, nem a törvényt s nem a rendeleteket, erőszakkal olyan állásokat akarsz betölteni, amelyeket a törvény és rendelet értelmében nem lehet.

Panaszkodsz, hogy személyeskedem, személyedet bántom, ugyan mely állításom volt az, hogy abból személyeskedést lehetne kiolvasni? Visszont éppen Te személyeskedel s látod én nemcsak nem haragszom, sőt még csak nem is követlek ezen az uton. Felkínáltam neked, hogy ha állításaim valótlanok, vidd a dolgot a bíróság elé, ezt nem tetted meg, mert félsz az igazság kiderítésétől, így utolsó cikked maga elárulja, hogy Te ki s mi vagy! Hangsúlyozom újból, hogy minden állításomat fenntartom, mert azokat bizonyítani is tudom.

Azt írod, hogy 3. évvel ezelőtt volt alkalmam kritizálni, amikor ugyanis gerendát találtam a város küszöbe előtt. Ez az állításod valótlan, mivel ezelőtt 3 évvel én semmiféle gerendát nem találtam, nem is találhattam a városnál, mivel nem voltam képviselőtestületi tag s nem voltam semmiféle tekintetben sem érdekelve a város ügyeiben.

A mi a »Duga meja« feltöltésével, szabadon megjegyezmem, hogy Ti — a többség — foglaltatok el minden helyet az alosztályokban, ez tehát a Ti dolgotok. A Dobrai ur kö-

rüli bűdös, zöld vizre vonatkozó állításodra pedig azt írom, hogy másutt ennél sokkal nagyobb baj van, azt azonban firtatni nem mered, mert érdekelve vagy. A főpiaci kerítést illetőleg pedig azt közlöm, hogy a Dobrai ur által bekerített terület neki megfelelő bérfizetés ellenében szabályszerűen bérbe lett adva, Dobrai ur szerződésileg vállalt minden kötelezettséget pontosan teljesíti, így ezen kerítésnek időelőtti eltávolítását csak olyan ember kívánja, mint Te vagy! Többi, cikkeimmel ellentétes állításaid pedig egyszerűen valótlanok, ez kitűnt már abból is, hogy bírói utra terelni az ügyet nem merted.

Végül aljas rágalom azon állításod, hogy nekem anyagi hasznom lenne cikkeim megírásából. Ezt határozottan visszautasítom, mert semmiféle hasznom nem volt s nincsen. Én csak azt akarom elérni, hogy a többség is tisztelje a törvényt és a rendeleteket. Neked nem miattam kell megválnod huszvizsgálói állásodtól, hanem azért, mivel ezt a törvény és a vonatkozó rendeletek írják elő s mert más, helyesen gondolkozó s törvényt tisztelő ember, a Te helyzettedben már rég önként leköszönt volna.

CVETKÓ LAJÓS.

*) A szerkesztőség nem vállal felelősséget az ezen közlésben irattokért.

SPORT.

„S. K. PREKMURJE“

Tréning minden kedden és csütörtökön délután 6 órakor. Vasárnap meg 5 órakor lesz megtartva.

Csapatkapitány.

KERESKEDELEM.

Áru:

LJUBLJANA, május 4.

100 kg.	Buza	Din.	350—
»	Rozs	»	350—
»	Zab	»	225—
»	Kukorica	»	250—
»	Köles	»	200—
»	Hajdina	»	225—
»	Széna	»	50—65
»	Bab cseres.	»	450—500
»	vegyes bab	»	350—
»	Krumpli	»	75—100
»	Lenmag	»	370—380
»	Lóhermag	»	2200—2600

M. SOBOTA május 4.

1 kg.	III.	II.	I.	prima
Bika	7.—	7.50	9.—	10.—
Üsző	6.—	7.—	8.—	9.—
Tehén	3.—	4.—	5.—	6.—
Borju	—.	11.50	12.—	12.50
Sertés	—.	—.	14.—	15.—
Zsir l-a	—.	—.	22.—	26.—
Vaj	—.	—.	—.	80.—
Szalonna	—.	—.	25.—	28.—
Tojás 1 drb.	—.	—.	—.	—75

Pénz.

1	Dollár	=	Din.	56.70
1	Pengő Budapest	=	»	10.—
1	Schil. Bécs	=	»	7.99
1	Kor. Praga	=	»	1.67
1	Lira	=	»	2.46
	Zürichben 100 Din	=		9.135 sfrk.

A MARTJANCI

állat- és kirakodó vásár május 6.-a helyett május 14.-én tartatik. Helypénz nem szedetik!

Előjáró.

„PUCH“

Biciklik

Motorkerékpárak

kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók

Nemecz János

vas és gépkereskedésben

Murska Sobota.

Vsakovrstne sirove in svinjske kože

k u p u j e

po najvišji dnevni ceni

Franc Trautmann

Murska Sobota

Cerkvena ulica 191.

Proda se

zelo lepo posestvo z lepo zidano hišo primerno za trgovino gostilno ali drugo obrt. Vinograda prvovrstnega je z 2^{1/2} orala in prvovrstnega sadonosnika in njiv tudi 2^{1/2} orala. V hiši je pet lepih sob kuhinja velika klet hlevi in druge potrebne reči. Posestvo leži pet minut od cerkve Kapela tik velike ceste in 25 minut železnica Slatina Radenci. Kupec naj se oglasi v trgovini BRAČKO ali gostilna HAUSMAN Rački vrh blizu Radenci.

SZNEJÉ I MLADO'ZENCI!

Prve kak szi szpoküpjete Vase potrebscsine za 'zenitev poglednite v trgovino A. KIRÁLY M. Sobota, glávni trg, gde je velika záloga i zbera v korinaj vencov, slarov za szneje, strumfle in vsze drobno blágo kaj sze pri tej prilikaj nüca.

Velika záloga 'zenszki krscsákov i rázno traletno i drobno blágo.

Szolidna posztre'zba! Niszike cène!

A. KIRÁLY

trg. Klobuki perilom in kratkim blagom

MURSKA SOBOTA.

Glávni trg. Bergerova hisa